

R O M Â N I A
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept

Decizia nr. 56/2019 Dosar nr. 2148/1/2019

Pronunțată în ședință publică astăzi, 11 noiembrie 2019

Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 24 din 15/01/2020

Eugenia Voicheci - președintele Secției a II-a civile - președintele completului
Diana Manole - judecător la Secția a II-a civilă
Mărioara Isailă - judecător la Secția a II-a civilă
Roxana Popa - judecător la Secția a II-a civilă
Rodica Dorin - judecător la Secția a II-a civilă
Ianina Blandiana Grădinaru - judecător la Secția a II-a civilă
George Bogdan Florescu - judecător la Secția a II-a civilă
Cosmin Horia Mihăianu - judecător la Secția a II-a civilă
Rodica Zaharia - judecător la Secția a II-a civilă

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ce formează obiectul Dosarului nr. 2.148/1/2019 a fost constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (6) din Codul de procedură civilă raportat la art. XIX din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, cu modificările ulterioare (Legea nr. 2/2013), și ale art. 27⁴ alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare (Regulamentul).

Ședința este prezidată de doamna judecător Eugenia Voicheci, președintele Secției a II-a civile a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă doamna Elena Adriana Stamatescu, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulament.

Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Cluj - Secția a II-a civilă, în Dosarul nr. 6.559/190/2016, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile privind dezlegarea următoarelor chestiuni de drept:

1) Dacă, în analiza imprevizunii, este suficient ca instanța să constate că există fluctuațiile cursului valutar, respectiv ale valutei în care a fost acordat creditul, sau trebuie să analizeze și alte aspecte precum veniturile debitorului, bunurile pe care le deține debitorul.

2) Care este momentul la care ar trebui realizată analiza veniturilor: data notificării, data formulării contestației, data formulării acțiunii sau data soluționării definitive a cauzei?

Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar s-a depus raportul întocmit de judecătorul-raportor, ce a fost comunicat părților, în conformitate cu dispozițiile art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă; părțile nu au depus puncte de vedere asupra chestiunii de drept; s-a depus un memoriu amicus curiae din partea Asociației Române a Băncilor. De asemenea referă asupra faptului că au fost transmise de către instanțele naționale hotărârile judecătorești relevante ce au fost identificate, precum și opiniile teoretice exprimate de judecători, iar Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că nu se verifică, în prezent, practica judiciară în vederea promovării unui recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

În urma deliberărilor, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

1. Curtea de Apel Cluj - Secția a II-a civilă a dispus, prin Încheierea din 24 iunie 2019, dată în Dosarul nr. 6.559/190/2016, aflat pe rolul acestei instanțe, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în temeiul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la chestiunea de drept menționată.

2. Sesizarea a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 23 august 2019, cu nr. 2.148/1/2019, termenul de judecată fiind stabilit la 11 noiembrie 2019.

II. Expunerea succintă a procesului

3. Prin cererea introductivă, înregistrată la Judecătoria Bistrița - Secția civilă la data de 2 septembrie 2016 cu nr. 6.559/190/2016, creditoarele A - bancă comercială și B - cesionar, în contradictoriu cu debitorul C, au solicitat instanței să dispună admiterea contestației și să constate că nu sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate a notificării formulate de debitor, cu obligarea acestuia la plata cheltuielilor de judecată.

4. În motivare se arată că între creditoarea A și debitorul C s-a încheiat contractul de credit bancar nr. xxxxxx din 14 august 2007, cesionat către creditoarea B prin actul adițional nr. x din 11 aprilie 2014. Potrivit clauzelor contractuale, debitorul a împrumutat suma de 55.725 CHF (pentru cumpărarea imobilului care face obiectul garanției imobiliare), pe o durată de 420 de luni (35 de ani), credit garantat prin constituirea unei ipotecă asupra imobilului situat în Bistrița. Garanția a fost constituită conform contractului de ipotecă din aceeași dată, autentificat de un notar public. Ca urmare a neîndeplinirii obligațiilor contractuale asumate, debitorul a fost supus executării silite în cadrul dosarului de executare nr. xxx/2016 la cererea creditoarei B, înregistrată la data de 18 mai 2016.

5. La data de 26 august 2016, debitorul a formulat o notificare în baza Legii nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite (Legea nr. 77/2016), cu privire la darea în plată a bunului imobil ipotecat în baza contractului mai sus menționat, în vederea stingerii datoriei izvorâte din contractul de credit bancar încheiat cu banca comercială, contract cesionat către B.

6. Față de această notificare, creditoarele au formulat contestație în baza art. 7 din Legea nr. 77/2016, în termenul legal de 10 zile.

7. Prin Sentința civilă nr. 3.489 din 5 decembrie 2017, Judecătoria Bistrița - Secția civilă a respins contestația formulată de creditoarea A ca fiind formulată de o persoană lipsită de calitate procesuală activă și a admis contestația formulată de creditoarea B, repunând părțile în situația anterioară îndeplinirii demersurilor prevăzute de Legea nr. 77/2016.

8. Împotriva sentinței primei instanțe a declarat apel debitorul.

9. Prin Decizia civilă nr. 710 din 27 iunie 2018, Tribunalul Bistrița-Năsăud - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a admis apelul și a modificat în parte sentința, în sensul că a menținut soluția de respingere a contestației formulate de creditoarea A și a schimbat sentința, respingând contestația formulată de creditoarea B.

10. Împotriva acestei decizii au declarat recurs creditoarele, solicitând admiterea recursului,

casarea deciziei recurate și admiterea cererii introductive.

11. În esență, au susținut că decizia atacată este nelegală, întrucât în cauză fluctuația valutară a fost asumată de către părți la data încheierii contractului de credit, neputând fi considerată un eveniment imprevizibil, astfel încât instanța a pronunțat o hotărâre cu încălcarea dispozițiilor art. 488 alin. (1) pct. 8 din Codul de procedură civilă, respectiv a aplicat greșit normele materiale privind impreviziunea.

12. Recurente au susținut că instanța de apel a aplicat greșit normele de drept, întrucât orice contract de credit în valută este supus riscului valutar. Expunerea consumatorului de credite la riscul valutar, ca tip de risc financiar materializat în fluctuații de curs valutar, reprezintă o trăsătură naturală a contractelor de credit în monedă străină. Orice împrumut denominat într-o altă monedă decât cea națională în care consumatorul obține veniturile implică obligația obținerii de către debitor a valutei necesare plății ratelor de credit, pe baza resurselor financiare pe care le are la dispoziție în moneda națională, la cursul valutar la care moneda străină poate să fie procurată.

13. Dacă fluctuațiile cursurilor valutare nu numai că nu sunt anormale, ci sunt chiar tipice și previzibile, variația de curs putând fi anticipată pe bază empirică, sensul și amploarea acestora rămân aleatorii. Reiese, astfel, că riscul valutar nu este situat în afara mecanismului contractului de credit în valută, ci în interiorul său, deși, aparent, în cazul creditelor denominate în valută, în condițiile în care obligațiile consumatorului de rambursare a împrumutului și de plată a remunerațiilor sunt exprimate și plătibile în moneda străină, conversia valutară ar fi exterioară contractului. Debitorul trebuie să își execute aceste obligații în moneda în care i-a fost acordat creditul, respectiv să procure valuta pentru plata ratelor, revenindu-i o veritabilă "obligație de a obține".

14. Recurente au subliniat că asumarea riscului valutar de către întimați are valoarea unei clauze de asumare a riscului schimbării împrejurărilor, în sensul pe care teoria impreviziunii îl dă acestei condiții (negative), blocând astfel aplicarea impreviziunii în cauză, indiferent de amploarea riscului survenit, iar argumentul instanței de judecată potrivit căruia dublarea cursului a fost total imprevizibilă este nefondat, fluctuația valutară neieșind cu nimic din comun în raport cu momentul anterior încheierii contractului de credit.

15. În ședința publică din 10 iunie 2019 instanța, din oficiu, a pus în discuția părților necesitatea sesizării instanței supreme, în procedura prevăzută de art. 519 și următoarele din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri asupra chestiunilor de drept în discuție, care au primit soluții divergente, fără a se fi constituit deja o practică neunitară.

16. Prin Încheierea din 24 iunie 2019 s-a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție și, în temeiul dispozițiilor art. 520 alin. (2) din Codul de procedură civilă, s-a dispus suspendarea judecății.

III. Motivele reținute de titularul sesizării, care susțin admisibilitatea procedurii

17. Instanța de trimitere a constatat că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate a sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, în sensul existenței unui litigiu aflat pe rolul Curții de Apel Cluj - Secția a II-a civilă, cauza formând obiectul Dosarului nr. 6.559/190/2016; instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție judecă această cauză în ultimă instanță, potrivit dispozițiilor art. 96 pct. 3 din Codul de procedură civilă; curtea de apel a fost legal investită cu soluționarea recursului, în condițiile art. 7 din Legea nr. 77/2016, astfel cum a fost interpretat de către Înalta Curte de Casație și Justiție; de lămurirea chestiunii de drept invocate depinde soluționarea pricinii pe fond, în contextul în care obiectul judecății îl reprezintă contestația formulată de creditor în temeiul art. 7 din Legea nr. 77/2016; elementul de noutate este conferit de faptul că problema de drept dedusă judecății nu a mai făcut obiectul unei analize și al unei dezlegări jurisprudențiale consecutive, neputându-se vorbi despre cristalizarea unei practici judiciare în această privință, multiple fiind doar deciziile pronunțate de Curtea Constituțională în soluționarea excepțiilor de neconstituționalitate care au vizat textele

incidente din Legea nr. 77/2016; de altfel, din perspectiva expunerii elementului de noutate, Curtea a apreciat că aceasta corespunde jurisprudenței Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, dând ca exemplu Decizia nr. 3 din 30 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 142 din 24 februarie 2017.

18. Instanța de trimitere a subliniat că dezlegarea solicitată instanței supreme vizează determinarea elementelor care justifică aplicarea textelor evocate în raport cu cadrul stabilit prin deciziile Curții Constituționale.

19. De asemenea a reținut că Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat asupra problemei de drept prin decizii în casație sau pronunțate în recurs în interesul legii și nici pe calea unei alte hotărâri prealabile, așa cum rezultă din consultarea site-ului instanței supreme.

IV. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

20. Părțile nu și-au exprimat punctul de vedere asupra chestiunii de drept, nici în fața instanței de trimitere și nici după comunicarea raportului întocmit de judecătorul-raportor, în condițiile art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă.

V. Punctul de vedere al completului de judecată care a formulat sesizarea cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

21. Analiza textelor legale determinate ca fiind incidente în cauză relevă faptul că aplicarea și interpretarea dispozițiilor din Legea nr. 77/2016 se impun a fi realizate în considerarea prevederilor art. 147 din Constituția României și art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă, cu valorificarea coroborată a celor statuate prin deciziile Curții Constituționale nr. 623 din 25 octombrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 18 ianuarie 2017 (Decizia nr. 623/2016), și nr. 95 din 28 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 656 din 9 august 2017 (Decizia nr. 95/2017).

22. Interpretarea textelor legale enunțate, cu aplicarea integrată a deciziilor evocate, relevă faptul că instituția dării în plată, reglementată de Legea nr. 77/2016, are altă natură juridică decât cea reglementată de Codul civil, fiind o instituție autonomă care se bucură de reglementare specială și cu privire la care nu poate fi ignorată derogarea de la dispozițiile de drept comun enunțată în textul art. 3 din legea specială.

23. Concluzia care se impune este că stingerea datoriei prin darea în plată a imobilului ipotecat reprezintă o ficțiune juridică aplicabilă tuturor procedurilor de executare silită începute anterior sau ulterior intrării în vigoare a legii, indiferent că bunul aferent garanției a fost vândut în cadrul acestei proceduri anterior/ulterior intrării în vigoare a legii, singura condiție impusă de legiuitor fiind ca acestea să fie în curs la data depunerii notificării.

24. Instituția impreviziunii vizează contractele cu executare succesivă și se raportează la prejudiciul suferit de una dintre părțile contractante, în cursul executării contractului, ca urmare a dezechilibrului valoric între prestații, determinat, de regulă, de creșterea rapidă și neîncetată a prețurilor și de deprecierea valorii bunurilor.

25. Incidența teoriei impreviziunii presupune revizuirea efectelor actului juridic, din cauza ruperii echilibrului contractual, ca urmare a schimbării împrejurărilor avute în vedere de părți în momentul încheierii actului juridic, întrucât dezechilibrul prezent, reprezentând suma evenimentelor exterioare, este de natură a schimba efectele urmărite prin încheierea convenției.

26. Dacă nu s-ar opera o asemenea revizuire, s-ar ajunge la situația în care efectele actului juridic să fie altele decât cele pe care părțile, în momentul încheierii respectivului act, au înțeles să le stabilească.

27. Revizuirea efectelor contractului este admisibilă atunci când executarea unui contract sinalagmatic devine excesiv de oneroasă pentru una dintre părțile contractante, pentru a se restabili echilibrul valoric al prestațiilor, deoarece părțile s-au obligat în condițiile economice existente la

data încheierii contractului.

28. Impreviziunea trebuie să implice o gravă alterare a echilibrului contractual, așa cum reține și Curtea Constituțională în Decizia nr. 623/2016; ea intervine atunci când în executarea contractului a survenit un eveniment excepțional și exterior, ce nu putea fi prevăzut în mod rezonabil la data încheierii acestuia, în privința amplitudinii și efectelor sale, ceea ce face excesiv de oneroasă executarea obligațiilor.

29. Instanța investită trebuie să verifice dacă a intervenit o schimbare a împrejurărilor legate de executarea contractului după încheierea sa, aceste împrejurări să nu fi fost și să nu fi putut fi avute în vedere de către debitor, să verifice dacă modificarea circumstanțelor nu a fost integrată în riscul contractual, cauza schimbării circumstanțelor să aibă caracter exterior, obiectiv, independent de atitudinea părților.

30. Un debitor nu va putea invoca impreviziunea, folosind argumentul că executarea în continuare a prestațiilor contractuale îi creează o dificultate majoră în executare, din cauza faptului că veniturile pe care le obține nu îi permit să își onoreze obligațiile contractuale, însă va putea invoca onerozitatea excesivă a obligațiilor derivată din evenimentele exterioare și imprevizibile intervenite.

31. Debitorul care invocă incidența impreviziunii trebuie să facă dovada onerozității excesive a executării prin raportare la dezechilibrul dintre prestația sa și cea a creditorului, ceea ce presupune analiza conjugată a tuturor elementelor care au determinat ruperea echilibrului contractual, și nu o analiză disjunctă, fără cumularea efectelor evenimentelor exterioare și imprevizibile intervenite, numai într-o astfel de ipoteză fiind realizată o verificare efectivă a îndeplinirii condițiilor subiective ale impreviziunii.

32. Nu trebuie omisă că, în analiza realizată, Curtea Constituțională a reiterat că se impune a distinge între consumatorii care nu pot să plătească și cei care nu vor să plătească creditul, ultimilor nefiindu-le aplicabilă impreviziunea, ceea ce restrânge aplicabilitatea normelor din legea specială la o impreviziune determinată subiectiv, elementele personale ale debitorului care se prevalează de incidența impreviziunii fiind determinante.

33. Impreviziunea, ca instituție, presupune că, după încheierea contractului, circumstanțele formării acestuia se schimbă radical și cu caracter excepțional, astfel încât prestațiile părților se regăsesc într-o disproporție vădită, obligațiile reciproce fiind dezechilibrate, astfel încât apare contrar bunei-credințe și echității să se pretindă executarea obligațiilor pentru partea afectată de schimbarea circumstanțelor. În vederea reechilibrării prestațiilor se impune ajustarea contractului, prin excepție de la principiul forței obligatorii.

34. Apariția dezechilibrului se analizează în relație cu riscul inerent oricărui contract și care poate fi prevăzut, dar și cu un risc supraadăugat, imprevizibil și care determină alte efecte ale actului juridic decât cele asigurate de părți la momentul încheierii acestuia.

35. Riscul inerent acoperă devalorizarea sau valorizarea rezonabilă a monedei creditului, fluctuația valutară fiind un fenomen economic curent, cunoscut și asumat, însă valorizarea exorbitantă a monedei creditului nu poate fi subsumată acestui risc asumat, fiind un eveniment excepțional, obiectiv, dar care nu este de natură a determina singur incidența unei impreviziuni obiective, examinarea elementelor subiective fiind necesară și obligatorie.

36. Teoria impreviziunii se aplică doar riscului supraadăugat, iar imprevizibilitatea schimbării împrejurărilor este și ea îndeplinită, în măsura în care riscul supraadăugat nu putea fi în mod rezonabil prevăzut la momentul încheierii contractului de credit, caracterul imprevizibil fiind necesar a fi analizat și prin raportare la cumulul elementelor, întrucât, deși în mod independent producerea unor evenimente putea fi apreciată ca fiind posibilă, producerea mai multor evenimente cumulate nu poate fi apreciată ca inerentă.

37. Astfel, având în vedere durata de executare a convenției, se putea asuma oscilarea cursului valutar, însă nu cu 200%, determinată de deciziile Băncii Naționale a Elveției, care au generat

valorizarea monedei CHF, decizii ce nu puteau să fie prevăzute în mod rezonabil.

38. De asemenea, unele schimbări în parcursul profesional al debitorilor puteau fi asumate, însă nu puteau fi cuantificate efectele cumulate ale devalorizării leului, scăderii valorii bunului ipotecat, pierderii sau schimbării locului de muncă, afectarea bugetului familial analizat la momentul acordării creditului, ca urmare a unor schimbări în viața debitorilor, respectiv divorțul, căsătoria, schimbarea numărului membrilor de familie, nașterea unor copii și alte evenimente care, deși nu sunt imprevizibile, au determinat modificări imprevizibile ale unor elemente care au fost luate în considerare de către ambele părți în momentul încheierii contractului de credit și, prin urmare, sunt elemente care trebuie evaluate coroborat pentru a verifica atât buna-credință, cât și ruperea echilibrului datorată unor motive exterioare.

39. Impreviziunea este incidentă dacă dovada onerozității excesive a executării prin raportare la dezechilibrul dintre prestația debitorului și cea a creditorului rezultă din analiza conjugată a tuturor elementelor care au determinat ruperea echilibrului contractual, și nu o analiză disjunctă, întrucât și la momentul încheierii contractului de credit toate elementele au fost analizate conjugat pentru determinarea bonității, respectiv veniturile debitorilor, numărul membrilor de familie, statutul marital, existența altor venituri, raportul dintre venituri și creditul acordat, bunurile aflate în proprietate, valoarea bunului care face obiectul contractului de ipotecă, eventuale creanțe.

40. Impreviziunea vizează onerozitatea contractuală stabilită prin evaluarea echilibrului prestațiilor contractuale, fiind exterioară sferei de control a debitorului și independentă de comportamentul acestuia, însă circumstanțele personale trebuie analizate pentru determinarea exigențelor instituite de instanța de contencios constituțional, vizând buna-credință și imposibilitatea obiectivă a executării.

41. Curtea Constituțională a mai statuat că instanța de judecată nu va analiza dacă patrimoniul debitorului se caracterizează prin insuficiența fondurilor bănești disponibile pentru plata datoriilor, pe măsură ce acestea devin scadente, ci își va limita analiza la dinamica obligațiilor reciproce întemeiate pe contractul de credit și, în măsura în care va ajunge la concluzia că această dinamică este de natură să conducă la ruina contractuală a debitorului, prin materializarea riscului supraadăugat, va putea constata că, referitor la contractul de credit astfel analizat, a intervenit impreviziunea.

42. Interpretarea conferită de instanța de contencios constituțional nu subminează argumentele privind analiza convergentă a elementelor care au fost examinate și la momentul încheierii convenției în dinamica obligațiilor reciproce întemeiate pe contractul de credit, fiind incluse toate aspectele evocate în contractul de credit din perspectiva limitelor răspunderii părților.

43. În concluzie, instanța de trimitere a apreciat că se impune analiza conjugată a tuturor elementelor care au determinat ruperea echilibrului contractual, și nu o analiză disjunctă, pentru argumentele expuse anterior.

VI. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

44. Din relațiile comunicate de instanțele naționale la solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție a rezultat existența unei bogate jurisprudențe în materie, concretizată în hotărâri judecătorești definitive. De asemenea au fost comunicate opiniile teoretice ale judecătorilor în legătură cu chestiunile de drept ce fac obiectul prezentei sesizări.

45. Astfel, în ceea ce privește prima întrebare adresată de instanța de trimitere, cvasitotalitatea instanțelor a apreciat că, în analiza impreviziunii, nu este suficient ca instanța să constate că există fluctuațiile cursului valutar, respectiv ale valutei în care a fost acordat creditul, ci trebuie analizate și aspectele legate de veniturile debitorului și bunurile pe care le deține, pentru a se stabili dacă este vorba despre o imposibilitate obiectivă de plată. Potrivit celor statuate de către Curtea Constituțională, în cadrul acțiunilor întemeiate pe dispozițiile art. 7 sau 8 din Legea nr. 77/2016, instanța de judecată are dreptul și obligația de a analiza îndeplinirea condițiilor impreviziunii și de a

aplica această teorie atât la fond, cât și în apel (art. 9 din Legea nr. 77/2016), până la limita superioară impusă de Legea nr. 77/2016 (predarea imobilului și ștergerea datoriilor principale și accesorii), respectiv să pronunțe o hotărâre prin care va dispune fie adaptarea contractului în forma pe care o decide, fie încetarea sa, în lipsa acordului părților și în temeiul art. 969 și 970 din Codul civil din 1864, respectiv al Legii nr. 77/2016.

Condițiile specifice impreviziunii sunt condiții cu caracter obiectiv referitoare la cauza schimbării circumstanțelor (existența situației neprevăzute) sau la cuprinsul contractului (absența unei clauze de adaptare a contractului) și condițiile cu caracter subiectiv referitoare la atitudinea/conduita părților contractante (lipsa culpei debitorului în executarea contractului) sau la efectele schimbării circumstanțelor (caracterul licit al neexecutării obligațiilor contractuale), instanța de judecată fiind îndrituită să evalueze existența situației neprevăzute (condiție obiectivă) și a efectelor sale asupra executării contractului, a bunei-credințe în exercitarea drepturilor și obligațiilor contractuale ale părților (condiții subiective), precum și a echității (ce presupune atât o latură obiectivă, cât și una subiectivă).

46. În cuprinsul a două hotărâri judecătorești, ca și în opiniile minoritare exprimate de două instanțe, s-a reținut existența unui reviriment jurisprudențial al Curții Constituționale care, prin Decizia nr. 415/2018, a statuat că impreviziunea vizează numai o ruină contractuală care afectează utilitatea socială a contractului și nicidecum o ruină personală a debitorului. În aceste condiții, în evaluarea impreviziunii se vor analiza exclusiv prestațiile părților din contractul de credit, de natură să determine ruina contractuală și nu se vor avea în vedere aspecte financiare materiale care nu se află în legătură cu această convenție.

47. Cea de-a doua întrebare, referitoare la momentul la care ar trebui realizată analiza veniturilor, a generat puncte de vedere diferite.

48. Astfel, o mare parte a instanțelor a opinat că acest moment este reprezentat de data notificării, când debitorul consideră că sunt întrunite condițiile dării în plată și care este cea mai apropiată de momentul ivirii impreviziunii.

49. S-a exprimat și opinia potrivit căreia analiza veniturilor nu se poate face în funcție de un moment unic, ci față de un interval de timp rezonabil, calculat de la încheierea contractului, cu luarea în considerare a fluctuațiilor valutei în discuție, a momentului apariției primelor dificultăți în executarea contractului, în vederea determinării incidenței impreviziunii de la caz la caz, în fiecare litigiu în parte.

50. De asemenea s-a apreciat că momentul la care trebuie făcută analiza este data notificării și perioada anterioară acesteia și că nu pot fi avute în vedere, în niciun caz, momente ulterioare notificării.

51. Alte instanțe au arătat că analiza veniturilor trebuie realizată pentru toate etapele, respectiv data notificării, data formulării contestației, data formulării acțiunii și data soluționării definitive a cauzei.

52. Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că la nivelul Secției judiciare - Serviciul judiciar civil nu se verifică în prezent practica judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării înaintate de Curtea de Apel Cluj - Secția a II-a civilă.

VII. Jurisprudența Curții Constituționale

53. Dispozițiile Legii nr. 77/2016 fac obiectul a numeroase dosare înregistrate pe rolul Curții Constituționale.

54. Este de menționat Decizia nr. 623 din 25 octombrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 18 ianuarie 2017, prin care a fost admisă excepția de neconstituționalitate și s-a constatat că sintagma "precum și din devalorizarea bunurilor imobile", prevăzută de art. 11 teza întâi din Legea nr. 77/2016 este neconstituțională și că "prevederile din art.

11 teza întâi raportate la art. 3 teza a doua, art. 4, 7 și 8 din Legea nr. 77/2016 sunt constituționale, în măsura în care instanța judecătorească verifică condițiile referitoare la existența impreviziunii". Prin aceeași decizie a fost respinsă ca inadmisibilă excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 11 teza întâi, raportate la dispozițiile art. 3 teza întâi, precum și excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 11 teza a doua din Legea nr. 77/2016 și a fost respinsă ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 11 teza întâi, raportate la celelalte dispoziții din Legea nr. 77/2016, constatându-se că acestea sunt constituționale prin raportare la criticile formulate.

55. Prin Decizia Curții Constituționale nr. 95 din 28 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 656 din 9 august 2017, s-a reținut că "stingerea datoriei prin darea în plată a imobilului ipotecat reprezintă o ficțiune juridică aplicabilă tuturor procedurilor de executare silită începute anterior sau ulterior intrării în vigoare a legii, indiferent că bunul aferent garanției a fost vândut în cadrul acestei proceduri anterior/ulterior intrării în vigoare a legii, singura condiție impusă de legiuitor fiind ca acestea să fie în curs la data depunerii notificării. Așa fiind, ca urmare a stingerii datoriei prin darea în plată a bunului în condițiile legii criticate, executarea contractului încetează." (paragraful 48)

56. Prin Decizia Curții Constituționale nr. 415 din 19 iunie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 781 din 12 septembrie 2018 (Decizia nr. 415/2018), respingând excepțiile de neconstituționalitate invocate, Curtea a reținut că: "32. (...) impreviziunea vizează numai o ruină contractuală, care afectează utilitatea socială a contractului de credit, și nicidecum o ruină personală a debitorului. Astfel, în evaluarea impreviziunii se vor analiza, exclusiv, prestațiile părților din contractul de credit de natură să determine ruina contractuală a debitorului și nu se vor avea în vedere aspectele financiare/materiale care nu se află în legătură cu contractul de credit. În caz contrar ar fi alterată noțiunea de impreviziune contractuală, care ar glisa, în cazul dat, de la evaluarea dezechilibrului dintre prestațiile părților la analiza caracterului suficient sau insuficient al veniturilor debitorului. (...) 35. În aceste condiții, instanța judecătorească investită, în temeiul art. 7 sau, după caz, art. 8 din Legea nr. 77/2016, cu soluționarea unor acțiuni având ca obiect contestații formulate de creditori și, respectiv, acțiuni ale debitorilor, ca expresie a obligației statului de a garanta dreptul de proprietate privată, nu va analiza dacă patrimoniul debitorului se caracterizează prin insuficiența fondurilor bănești disponibile pentru plata datoriei, pe măsură ce acestea devin scadente, ci își va limita analiza la dinamica obligațiilor reciproce întemeiate pe contractul de credit și, în măsura în care va ajunge la concluzia că această dinamică este de natură să conducă la ruina contractuală a debitorului, prin materializarea riscului supraadăugat, va putea constata că, referitor la contractul de credit astfel analizat, a intervenit impreviziunea. Așadar, instanța judecătorească, în evaluarea impreviziunii, nu poate împrumuta elemente/criterii specifice procedurii insolvenței persoanei fizice."

57. Aceste considerente au fost reluate și prin Decizia nr. 162 din 26 martie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 824 din 10 octombrie 2019, prin care instanța de contencios constituțional, respingând excepțiile invocate, a reținut și că "33. (...) De principiu, niciun text constituțional nu împiedică legiuitorul să intervină în executarea acestor contracte, în vederea reechilibrării lor, cu respectarea condițiilor impuse prin Decizia nr. 623 din 25 octombrie 2016, referitoare la buna-credință și echitatea ce trebuie să guverneze această materie. Însă intensitatea acestei intervenții, privită din perspectiva exigențelor Constituției, trebuie evaluată prin prisma testului de proporționalitate, dezvoltat de Curtea Constituțională în jurisprudența sa (a se vedea în acest sens Decizia nr. 75 din 26 februarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 265 din 21 aprilie 2015, sau Decizia nr. 266 din 21 mai 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 443 din 19 iulie 2013). Curtea a mai constatat că, deși creditorul obligației deține, în principiu, un bun, în sensul art. 1 al Primului Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, reprezentat de creanța care face obiectul contractului de credit, intervenția statului, operată prin textele de lege criticate, urmărește un scop legitim, ce se circumscrie conceptului de protecție a consumatorului, prin evitarea punerii acestuia în situația de a plăti sume de bani corespunzătoare contractului de credit, în

condițiile în care se invocă impreviziunea întemeiată pe art. 969 și 970 din Codul civil din 1864. De asemenea, Curtea a arătat că măsura critică este adecvată, necesară și respectă un just raport de proporționalitate între interesele generale și cele particulare. (...)"

VIII. Raportul asupra chestiunii de drept

58. Prin raportul întocmit în cauză conform art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, judecătorul-raportor a constatat că nu sunt întrunite cumulativ condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, în sensul că lipsește cerința noutății, precum și cea privind gradul de dificultate a chestiunii de drept, de natură a conduce la antrenarea mecanismului de unificare reprezentat de sesizarea instanței supreme; a reținut, de asemenea, că o analiză a condițiilor subiective referitoare la impreviziune, în limitele procesuale determinate de cererile și apărările părților, intră în atributul instanței sesizate de creditor, iar nu al Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

IX. Înalta Curte de Casație și Justiție

59. Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorul-raportor și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

Asupra admisibilității sesizării

60. Prealabil analizei în fond a problemei de drept supuse dezbaterii, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept are de analizat dacă sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, față de prevederile art. 519 din Codul de procedură civilă.

61. Potrivit dispozițiilor precizate, "dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată." Din cuprinsul prevederilor legale enunțate se desprind condițiile de admisibilitate pentru declanșarea procedurii de sesizare, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, condiții care trebuie să fie întrunite în mod cumulativ, după cum urmează:

- existența unei cauze aflate în curs de judecată;
- instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție să judece cauza în ultimă instanță;
- cauza ce face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza;
- soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată să depindă de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere;
- chestiunea de drept identificată să prezinte caracter de noutate;
- chestiunea de drept să nu fi făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

62. Procedând la analiza admisibilității sesizării, se constată că aceste condiții nu sunt îndeplinite decât parțial.

63. Înalta Curte de Casație și Justiție a fost sesizată de un complet al Curții de Apel Cluj - Secția a II-a civilă, investit cu soluționarea Dosarului nr. 6.559/190/2016, având ca obiect recursul declarat împotriva Deciziei nr. 710 din 27 iunie 2018, pronunțată în apel de Tribunalul Bistrița-Năsăud - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, într-o contestație întemeiată pe dispozițiile art. 7 din Legea nr. 77/2016.

64. Titulara sesizării, curtea de apel investită cu judecata recursului, urmează să soluționeze cauza în ultimă instanță, prin pronunțarea unei hotărâri judecătorești, care, potrivit art. 634 alin. (1) pct. 5 din Codul de procedură civilă, este definitivă.

65. Hotărârile pronunțate în litigiile întemeiate pe art. 7 din Legea nr. 77/2016 sunt susceptibile de recurs, prin aplicarea regulii instituite de art. 483 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Această interpretare a fost dată și în cuprinsul Deciziei nr. 30 din 3 iunie 2019 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 588 din 17 iulie 2019.

66. Prevederile art. 482 alin. (2) din Codul de procedură civilă au fost modificate prin art. I pct. 49 din Legea nr. 310/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, în sensul că hotărârile pronunțate în cererile ce decurg din aplicarea Legii nr. 77/2016 au fost excluse explicit de la controlul pe calea recursului. Acest text de lege nu este aplicabil în litigiul în care s-a formulat sesizarea, în raport cu prevederile art. 24 și art. 25 alin. (1) din Codul de procedură civilă, acesta fiind supus legii de procedură în vigoare la data începerii procesului (2 septembrie 2016), respectiv art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013, în forma în vigoare la data declanșării demersului judiciar.

67. Față de aceste constatări, rezultă că primele trei condiții de admisibilitate a sesizării sunt întrunite, întrucât cauza în care s-a inițiat mecanismul hotărârii prealabile se află în competența legală de soluționare a curții de apel investite cu soluționarea cauzei în ultimă instanță.

68. Prin sesizarea formulată de Curtea de Apel Cluj - Secția a II-a civilă se solicită să se stabilească, în primul rând, "dacă în analiza impreviziunii este suficient ca instanța să constate că există fluctuații ale cursului valutar, respectiv ale valutei în care a fost acordat creditul sau trebuie să analizeze și alte aspecte, precum veniturile debitorului, bunurile pe care le deține debitorul", iar prin a doua întrebare, supusă condiției ca răspunsul la prima întrebare să se refere și la analiza asupra veniturilor debitorului, se solicită să se precizeze de către instanța supremă "care este momentul la care ar trebui realizată analiza veniturilor, data notificării, data formulării contestației, data formulării acțiunii sau data soluționării definitive a cauzei?"

69. În cauza în care s-a formulat sesizarea, cele două creditoare-reclamante au investit instanța de fond cu o contestație întemeiată pe dispozițiile art. 7 alin. (1) din Legea nr. 77/2016, în vederea stingerii creanțelor provenite din contractul de credit încheiat de părți în data de 14 august 2007 (înainte de intrarea în vigoare a noului Cod civil), având ca obiect acordarea unui împrumut în valoare de 65.000 CHF pentru o perioadă de 420 de luni, invocându-se neîndeplinirea condițiilor de admisibilitate în ce privește notificarea formulată de debitorul pârât, potrivit art. 5 alin. (1) din același act normativ. Prin sentința primei instanțe s-a respins cererea unei creditoare pentru lipsa calității procesuale, dar s-a admis contestația celeilalte creditoare cesionare.

70. Sesizat cu soluționarea apelului declarat de debitor împotriva acestei sentințe, tribunalul a analizat condițiile obiective și subiective ale impreviziunii, potrivit considerentelor Deciziei nr. 623/2016, conchizând că acestea erau întrunite; în consecință, a fost admisă calea de atac și schimbată sentința, în sensul respingerii contestației.

71. În recurs, creditoarele-recurente au solicitat casarea deciziei din apel, invocând motivul de nelegalitate prevăzut de art. 488 alin. (1) pct. 8 din Codul de procedură civilă, respectiv încălcarea de către instanța de apel a normelor de drept material privind impreviziunea. În calea de atac se face referire, în analiza impreviziunii, atât la condițiile obiective, cât și la condițiile subiective, invocându-se achiziția de către debitor a unui autoturism ulterior creșterii cursului valutar CHF, în condițiile în care s-ar fi susținut lipsa unor resurse financiare suficiente.

72. În legătură cu prima întrebare, prin care se urmărește să se clarifice dacă în analiza impreviziunii, pe lângă fluctuațiile cursului valutei în care a fost acordat creditul, instanța ar fi chemată să verifice și îndeplinirea altor condiții în persoana debitorului care a formulat notificarea de dare în plată, cu referire la bunurile și veniturile acestuia, precum și în legătură cu a doua

întrebare subsecventă, prin care se urmărește a se stabili momentul de referință al analizei asupra acestor venituri ale debitorului, se constată că este îndeplinită condiția ca de lămurirea acestor chestiuni de drept să depindă soluționarea cauzei aflate pe rolul instanței, în raport cu motivarea expusă în memoriul de recurs.

73. În ceea ce privește cerința noutății chestiunii de drept supuse interpretării, care reprezintă o condiție distinctă de admisibilitate, în absența unei definiții legale a acestei noțiuni, verificarea îndeplinirii ei ține de exercitarea atributului de apreciere al completului investit cu soluționarea unei astfel de sesizări.

74. Pentru a se conchide asupra noutății chestiunii de drept este necesar a se observa scopul legiferării acestei instituții procesuale a hotărârii prealabile ca mecanism de unificare a practicii, anume acela de a preîntâmpina apariția unei practici neunitare (control a priori), spre deosebire de mecanismul recursului în interesul legii, care are menirea de a înlătura o practică neunitară deja intervenită în practica instanțelor judecătorești (control a posteriori).

75. S-a statuat deja în jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție că cerința noutății este îndeplinită atunci când problema de drept își are izvorul în reglementări recent intrate în vigoare, cum este și Legea nr. 77/2016, dar instanțele încă nu au dat acesteia o anumită interpretare și aplicare la nivel jurisprudențial, de o anumită întindere sau consistență. În consecință, importante sub acest aspect sunt existența și dezvoltarea unei jurisprudențe în materie.

76. Examenul jurisprudențial efectuat în speță evidențiază faptul că, deși actul normativ menționat este relativ recent intrat în vigoare, instanțele naționale s-au confruntat cu problema de drept în discuție, cristalizându-se o jurisprudență unitară și constantă în legătură cu chestiunile de drept a căror lămurire se solicită.

77. În cadrul contestației formulate de creditor în temeiul art. 7 din Legea nr. 77/2016, într-o covârșitoare majoritate, instanțele judecătorești, în ce privește contractele încheiate anterior intrării în vigoare a noului Cod civil, nu și-au limitat analiza privind condițiile impreviziunii la elementele de fapt obiective, cum este moneda contractului de credit, prin verificarea variației cursului valutar, ci au procedat la verificarea condițiilor cumulative ale impreviziunii, astfel cum au fost configurate sub regimul Codului civil din 1864, în temeiul dispozițiilor Legii nr. 77/2016 și în coordonatele stabilite de Curtea Constituțională.

78. În condițiile arătate, orientarea jurisprudenței spre o anumită interpretare a condițiilor impreviziunii și existența unei practici judiciare unitare a instanțelor naționale determină pierderea caracterului de noutate a chestiunii de drept supuse analizei.

79. Prin urmare, existența deja a unei practici unitare relevă faptul că nu mai poate fi sesizată instanța supremă pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile.

80. Asupra condiției referitoare la existența unei chestiuni de drept de a cărei lămurire să depindă soluționarea pe fond a cauzei, în jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție s-a reținut că obiectul și scopul sesizării trebuie să aibă în vedere fie o normă de drept îndoielnică, imperfectă, lacunară sau neclară, de natură să atragă o problemă veritabilă, legată de posibilitatea de a interpreta diferit textul de lege, fie o normă cutumiară neclară, incompletă sau incertă ori incidența unor principii generale de drept al căror conținut sau sferă de acțiune sunt discutabile.

81. În același sens, întrebarea formulată trebuie să vizeze o chestiune de drept punctuală, iar chestiunea de drept respectivă trebuie să fie una importantă și determinantă pentru soluționarea fondului cauzei deduse judecării.

82. În verificarea acestei condiții de admisibilitate se constată că instanța de trimitere nu indică dispozițiile legale cu privire la care se solicită dezlegarea chestiunii de drept, iar în al doilea rând, prin niciun raționament nu se arată în ce ar consta dificultatea/neclaritatea care să determine intervenția instanței supreme printr-o dezlegare de principiu. În astfel de cazuri, soluția Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a fost aceea de

respingere a sesizării ca inadmisibilă (spre exemplu, Decizia nr. 16 din 23 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 779 din 5 octombrie 2016; Decizia nr. 24 din 29 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 820 din 4 noiembrie 2015; Decizia nr. 6 din 30 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 144 din 24 februarie 2017; Decizia nr. 10 din 4 aprilie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 393 din 23 mai 2016).

83. În același timp, din motivarea atașată întrebărilor formulate rezultă că s-ar solicita dezlegarea instanței supreme asupra condițiilor impreviziunii ce trebuie analizate în aceste litigii, în raport cu cadrul stabilit prin deciziile Curții Constituționale la care se face trimitere în cuprinsul încheierii de sesizare. Problema sesizată ar fi legată de identificarea în contestația creditorului întemeiată pe dispozițiile art. 7 din Legea nr. 77/2016 a coordonatelor acestei analize, prin corelarea considerentelor din Decizia nr. 623/2016 cu Decizia nr. 95/2017 și cu Decizia nr. 415/2018, în sensul de a se stabili dacă fluctuația cursului valutar ar putea constitui singura condiție de analiză a impreviziunii ori ar fi necesară și analiza altor condiții, cum ar fi situația patrimonială a debitorului.

84. Or, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept constituie un mijloc procesual care asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către toate instanțele judecătorești. Având în vedere forța obligatorie a deciziilor Curții Constituționale, ce decurge din prevederile art. 147 alin. (4) din Constituția României, pe care se întemeiază obligativitatea interpretării și a soluției pronunțate de instanța de contencios constituțional, nu poate fi admisibilă sesizarea întemeiată pe dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă, prin care nu se pune în discuție interpretarea unei dispoziții legale, ci lămurirea unor soluții ori considerente ale Curții Constituționale.

85. Curtea Constituțională a reținut că Legea nr. 77/2016 vizează o modalitate de executare a unor obligații derivate din contractul de credit în ipoteza intervenirii impreviziunii și că prevederile art. 11 teza întâi, raportate la art. 3 teza a doua, art. 4, 7 și 8 din Legea nr. 77/2016 sunt constituționale numai în măsura în care instanța judecătorească are posibilitatea și obligația de a verifica îndeplinirea condițiilor impreviziunii pentru fiecare contract în parte, în temeiul Legii nr. 77/2016, precum și în temeiul prevederilor art. 969 și art. 970 din Codul civil din 1864, însă în configurarea determinată de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 623/2016.

86. Se constată, de altfel, că Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, prin Decizia nr. 7 din 11 februarie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 175 din 5 martie 2019, s-a pronunțat asupra obligației instanțelor naționale de a se conforma celor statuate prin Decizia Curții Constituționale nr. 623/2016, în verificarea măsurii în care sunt îndeplinite condițiile impreviziunii, cu referire la soluționarea cererilor de dare în plată, în vederea stingerii obligațiilor izvorâte din contractele de credit, formulate de debitorii supuși în continuare unei executări silită, deși executarea silită a imobilului ipotecat a fost finalizată prin adjudecare, în temeiul art. 8 alin. (5) din Legea nr. 77/2016.

87. Prin urmare, chiar dacă se referă la cererile debitorilor întemeiate pe dispozițiile art. 8 alin. (5) din Legea nr. 77/2016 și nu la contestațiile creditorilor formulate în temeiul art. 7 din același act normativ, este vorba de una și aceeași problemă de drept privind condițiile impreviziunii, care a mai fost rezolvată printr-o hotărâre a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept al Înaltei Curți de Casație și Justiție. În acest context este exclus ca sesizarea dedusă judecății să se refere la o chestiune de drept reală, dificilă, care să necesite a fi lămurită și care să reclame intervenția instanței supreme în scopul rezolvării sale de principiu pentru preîntâmpinarea generalizării practicii neunitare, fiind înlăturate, din aceleași motive, condiția distinctă a noutății chestiunii de drept și cea negativă, ca, asupra acesteia, Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat.

88. În legătură cu a doua teză a primei întrebări, privind posibilitatea instanței investite cu soluționarea contestației creditorului, formulată în temeiul art. 7 din Legea nr. 77/2016, de a analiza în cadrul impreviziunii și aspectele legate de veniturile și bunurile debitorului, în completarea considerentelor anterioare referitoare la inadmisibilitatea sesizării mai trebuie subliniat și că, atunci

când întrebarea este adresată în contextul art. 519 din Codul de procedură civilă, chestiunea de drept nu trebuie să decurgă din aplicarea acesteia la circumstanțele particulare ale speței, configurate în limitele judecății prin cererile și apărările părților, astfel cum rezultă din modul de redactare al acestei întrebări. Chestiunile de fapt rămase la aprecierea instanței nu pot forma obiectul unei sesizări prin care să se obțină un răspuns de principiu de drept cu valoare obligatorie.

89. Privind a doua întrebare adresată instanței supreme în legătură cu "momentul la care ar trebui realizată analiza veniturilor, respectiv data notificării, data formulării contestației, data formulării acțiunii sau data soluționării definitive a cauzei", se reține în primul rând că problema de drept ce formează obiectul primei întrebări, cu care aceasta se află în corelare, nu întrunește condițiile de admisibilitate. În al doilea rând, pornind de la faptul că procedura contestației creditorului în temeiul art. 7 din Legea nr. 77/2016 este în mod evident asociată procedurii de notificare realizate de debitor, o analiză a condițiilor subiective referitoare la impreviziune, în limitele procesuale determinate de cererile și apărările părților, intră în atributul instanței sesizate de creditor, mecanismul procedural reglementat prin art. 519 din Codul de procedură civilă neputând fi deturnat de la scopul legal al unificării practicii judiciare și utilizat pentru tranșarea aspectelor litigioase cu care este investită instanța de trimitere.

90. Operațiunea de interpretare și aplicare a normelor legale privind impreviziunea, în interpretarea dată de Curtea Constituțională, la circumstanțele diferite care caracterizează litigiul nu poate fi atribuită completului constituit pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, ci revine instanței de judecată investite cu soluționarea cauzei.

91. Dat fiind că mecanismul de unificare a practicii judiciare, prevăzut de art. 519 din Codul de procedură civilă, nu poate fi valorificat, atâta vreme cât legiuitorul a instituit anumite condiții restrictive și cumulative de admisibilitate, prezenta sesizare urmează a fi respinsă ca inadmisibilă.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel Cluj - Secția a II-a civilă în Dosarul nr. 6.559/190/2016, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile privind dezlegarea următoarelor chestiuni de drept:

1) Dacă, în analiza impreviziunii, este suficient ca instanța să constate că există fluctuațiile cursului valutar, respectiv ale valutei în care a fost acordat creditul, sau trebuie să analizeze și alte aspecte precum veniturile debitorului, bunurile pe care le deține debitorul.

2) Care este momentul la care ar trebui realizată analiza veniturilor: data notificării, data formulării contestației, data formulării acțiunii sau data soluționării definitive a cauzei?

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.